

Komunikat prasowy

Luksemburg, 29 września 2020 r.

Należy lepiej ukierunkować działania UE na rzecz zwalczania ubóstwa dzieci – twierdzą kontrolerzy

Jak wynika z nowego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, niemal niemożliwe jest ocenienie, w jaki sposób UE przyczynia się do działań państw członkowskich na rzecz ograniczenia ubóstwa dzieci. Instrumenty UE zbadane w ramach kontroli mają ograniczone znaczenie i siłę oddziaływania, gdyż nie są prawdziwie wiążące. Z kolei skuteczniejsze narzędzia, takie jak europejski semestr i dofinansowanie ze środków unijnych, rzadko są wykorzystywane konkretnie na rzecz zwalczania ubóstwa dzieci. W konsekwencji – jak twierdzą kontrolerzy – trudno jest określić, czy UE skutecznie włączyła się w działania w tym jakże istotnym obszarze.

Niemal co czwarte dziecko w UE jest zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, gdy tymczasem korzyści ekonomiczne wynikające z inwestowania w dzieci znacznie przeważają nad kosztami finansowania tej inwestycji. W UE za zwalczanie ubóstwa dzieci odpowiadają państwa członkowskie, a do Komisji należy uzupełnianie i wspieranie krajowych działań w tym zakresie z wykorzystaniem instrumentów prawnych i finansowych. Celem kontrolerów było ocenienie, na ile skutecznie UE włączyła się w działania państw członkowskich i zastosowała powyższe narzędzia.

– Ubóstwo dzieci nadal stanowi poważny problem w UE. Bez jego ograniczenia nie jest możliwe stworzenie zrównoważonego i sprawiedliwego społeczeństwa sprzyjającego włączeniu społecznemu. Niestety, w następstwie trwającego kryzysu związanego z pandemią COVID-19 ubóstwo dzieci stanie się najprawdopodobniej jeszcze bardziej powszechne niż dotychczas – **powiedział Tony Murphy, członek Europejskiego Trybunału Obrachunkowego.** – W tej sytuacji jest konieczne, aby przyszłe unijne finansowanie i inicjatywy polityczne ukierunkowane na zwalczanie ubóstwa opierały się na rzetelnych informacjach, tak aby doprowadzić do obniżenia poziomu ubóstwa dzieci w UE.

Niniejszy komunikat prasowy stanowi streszczenie sprawozdania specjalnego przyjętego przez Europejski Trybunał Obrachunkowy. Pełny tekst sprawozdania dostępny jest na stronie eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Kontrolerzy są przekonani, że przyjęcie przez Komisję w 2013 r. zalecenia pt. „Inwestowanie w dzieci: przerwanie cyklu marginalizacji” było pozytywną inicjatywą unijną mającą na celu zwalczanie ubóstwa dzieci poprzez stosowanie podejścia zintegrowanego, zauważają jednak, że nie ma możliwości dokonania oceny postępów w jego wdrażaniu, jako że nie określono wymiernych wartości docelowych i pośrednich. W ramach kontroli ustalono, że zalecenie miało jedynie minimalny wpływ na politykę krajową państw członkowskich w tym zakresie.

Kolejnym niewiążącym instrumentem dostępnym na potrzeby zwalczania ubóstwa dzieci jest Europejski filar praw socjalnych z 2017 r. Kontrolerzy przyznają, że podniósł on poziom wiedzy na temat polityki społecznej w UE, i pozytywnie oceniają propozycję opracowania planu działania dotyczącego filaru (jego przyjęcie przewidziane jest na 2021 r.). Odnotowują też, że wdrożenie tego planu działania będzie miało kluczowe znaczenie dla ukazania postępów w realizacji zasad filaru.

Zwalczanie ubóstwa i wykluczenia społecznego stanowi integralną część strategii „Europa 2020”, w której przyjęto za cel zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem o co najmniej 20 mln do 2020 r. Kontrolerzy stwierdzili, że postępy w realizacji tego celu były ograniczone i najprawdopodobniej nie zostanie on osiągnięty. Działania krajowe podejmowane z myślą o osiągnięciu celów strategicznych są koordynowane w ramach europejskiego semestru, przede wszystkim poprzez wydawanie zaleceń adresowanych do poszczególnych krajów, dotyczących zagadnień z zakresu polityki gospodarczej i społecznej. Z kontroli wynika jednak, że przedmiotem zaleceń dla poszczególnych krajów rzadko jest konkretnie kwestia ubóstwa dzieci.

Kontrolerzy podkreślają również, że dzieci żyjące w ubóstwie nie stanowią odrębnej grupy docelowej, na którą ukierunkowane jest unijne wsparcie. Nie ma danych ani na temat tego, jaką kwotę środków przeznaczono bezpośrednio na zwalczanie ubóstwa dzieci, ani na temat postępów poczynionych w tym obszarze. W kontekście przyszłych rozwiązań kontrolerzy ostrzegają, że z uwagi na ów brak informacji istnieje ryzyko, iż na etapie opracowywania planowanej europejskiej gwarancji dla dzieci lub innych inicjatyw politycznych nie zostaną podjęte właściwe działania i nie będą dostępne odpowiednie środki finansowe.

Mając na względzie przyszłe inicjatywy unijne na nowy okres programowania, kontrolerzy zalecają, aby Komisja Europejska:

- uwzględniła działania i cele odnoszące się do zwalczania ubóstwa dzieci w planie działania dotyczącym Europejskiego filaru praw socjalnych;
- stosowała przejrzyste wewnętrzne wytyczne, w oparciu o które określałaby, jakie sytuacje mogłyby skutkować sformułowaniem zaleceń dla poszczególnych krajów bezpośrednio związanych z ubóstwem dzieci;
- ukierunkowała i monitorowała inwestycje na rzecz zwalczania ubóstwa dzieci w okresie programowania 2021–2027;
- dopilnowała, aby planowana europejska gwarancja dla dzieci została opracowana w oparciu o wystarczającą ilość wiarygodnych dowodów.

Informacje dla redaktorów

Jak wynika z najnowszych danych Eurostatu, w UE niemal 23 mln dzieci (poniżej 18 roku życia) jest zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Oznacza to, że wychowują się w gospodarstwach domowych, w których występuje co najmniej jeden z trzech następujących problemów: zagrożenie ubóstwem dochodowym, pogłębiająca deprivacja materialna lub bardzo mała intensywność pracy.

Sprawozdanie specjalne nr 20/2020 pt. „Zwalczanie ubóstwa dzieci – należy lepiej ukierunkować wsparcie udzielane przez Komisję” jest dostępne na stronie internetowej Trybunału (eca.europa.eu) w 23 językach UE.

W ostatnim czasie Trybunał opublikował ponadto [sprawozdanie dotyczące europejskiego semestru](#), w którym przeanalizowano strategię „Europa 2020”, w tym wyznaczony w niej cel zakładający przeciwdziałanie ubóstwu.

Trybunał przedstawia swoje sprawozdania specjalne Parlamentowi Europejskiemu i Radzie UE, a także innym zainteresowanym stronom, w tym parlamentom narodowym, podmiotom związanym z danym sektorem i przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego. Zdecydowana większość zaleceń formułowanych w tych sprawozdaniach jest wprowadzana w życie.

Informacje na temat środków wdrożonych przez Europejski Trybunał Obrachunkowy w reakcji na pandemię COVID-19 można znaleźć [tutaj](#).

Kontakt dla dziennikarzy zainteresowanych tym sprawozdaniem

Vincent Bourgeais – e-mail: vincent.bourgeais@eca.europa.eu

Tel.: (+352) 4398 47502 / tel. kom.: (+352) 691 551 502